

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2023-09-27

FöredragningsPM
Dnr: 23RS1861

Organ
Regionstyrelsen

Besvarande av motion från Jessica Carlqvist (V), Katja Ollila (V), Malin von Wachenfeldt (V), Rolf Östman (V), Marie Krantz (V) och Margareta Carlsson (V) om Region Örebro län - en fristad för kulturarbetare

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att motionen avslås.

Sammanfattning

Motionen föreslår att Region Örebro län ska ansöka om medlemskap i organisationen ICORN för att Örebro län ska bli en fristad och länet ska kunna ta emot fristadskonstnärer. Motiv till förslaget är att Region Örebro län på det sättet är med och försvarar det fria ordet och konstnärers möjlighet att verka fritt.

I Örebro län är redan Örebro kommun en fristad som tar emot fristadskonstnärer inom ICORN. Utifrån detta är bedömningen att Region Örebro län inte ska bli en fristad.

Region Örebro län är genom sitt huvuduppdrag inom kulturen istället med och skapar kulturella mötesplatser som de fristadskonstnärer som kommer till regionen kan vara en del av. Region Örebro län ska också arbeta för att stärka kunskapen om ICORN i länets kommuner samt se över möjligheterna att på olika sätt stödja fristadskonstnärer och kommuner som väljer att vara fristäder.

Förslaget är därför att avslå motionen.

Ärendebeskrivning

En motion är inkommen från Vänsterpartiet i Örebro län med förslag att Region

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2023-09-27

FöredragningsPM
Dnr: 23RS1861

Örebro län ska ansöka om medlemskap i organisationen ICORN. Syftet med detta är att Örebro län ska bli en fristad för kulturarbetare och kommuner i länet ska kunna ta emot så kallade fristadskonstnärer.

Motiv till förslaget är vikten av att försvara det fria ordet och konstnärers möjlighet att verka fritt. Detta eftersom många kulturarbetare i olika delar av världen lever under censur, förtryck och dödshot med kränkta mänskliga rättigheter. Fristadsprogrammet ses som ett led i arbetet att säkra yttrandefriheten, visa solidaritet med utsatta kulturarbetare samt att ytterst vara med och skapa en bättre värld.

ICORN är en internationell medlemsorganisation av städer, kommuner och regioner som vill värna och arbeta för yttrandefrihet och konstnärlig frihet. Fristäderna ger temporärt skydd genom residens för förföljda författare, journalister, musiker, bloggare, akademiker, fotografer, curatorer, konstnärer, skådespelare, regissörer med flera. Fristadsprogrammet skiljer sig från andra konstnärliga residensprogram genom att det viktigaste kriteriet vid urval inte är konstnärliga meriter, utan behovet av att komma i säkerhet, få sin röst hörd och sina verk publicerade. Idag finns 24 fristäder varav fyra är regioner.

Som medlem i ICORN förbinder sig fristaden att stå för fristadskonstnärens bostad, ett stipendium under fristadsperioden samt kostnader för en fristadskoordinator. Den totala årliga budgeten kan skilja sig åt mellan de olika städerna, beroende på hyresnivå på bostaden, om fristadskonstnären har medföljande eller familj med sig, eller om koordinators arbetstid är inräknad i fristadsbudgeten.

Beredning

Kulturnämnden behandlade ärendet den 1 september 2023.

Kulturnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att motionen avslås.

Yrkanden

Wilhelm Sundman (L), Tommy Lönnström (SD), Lucas Holmberg (M), Tommy Ahlberg (S), Torbjörn Ahlin (C) och Malin Silén (KD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Bedömning

Givet de operativa delar som ingår i uppdraget att vara fristad är bedömningen

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2023-09-27

FöredragningsPM
Dnr: 23RS1861

att kommuner på många sätt är bättre lämpade att fungera som fristäder. Att ta emot en fristadskonstnär och fungera som fristad är ett omfattande, dels är uppdraget krävande resursmässigt (ekonomiskt och personellt), dels kan det vara svårt att erbjuda fungerande kulturella sammanhang i en mindre kommun. I Örebro län är den kommun med bäst förutsättningar för att ta emot fristadskonstnärer/fristadsförfattare Örebro kommun. Örebro kommun är redan fristad och tar regelbundet emot fristadskonstnärer inom ICORN. Detta talar för att Region Örebro län inte ska ansöka om att bli fristad inom ICORN.

Samtidigt ligger fristadsarbetet mycket väl i linje med den regionala kulturplanen och den regionala utvecklingsstrategin och dess fokus på social sammanhållning och demokrati. Region Örebro län är genom sitt huvuduppdrag inom kulturen med och skapar mötesplatser inom de olika kulturområdena genom den regionala främjandeverksamheten som även de fristadskonstnärer som kommer till regionen kan vara en del av. Region Örebro län finansierar också de större professionella kulturaktörerna i länet som är med och skapar den kulturella infrastruktur som är viktig för fristadskonstnärerna. Region Örebro län ska därför istället för att bli en fristad inom ICORN arbeta för att stärka kunskapen om ICORN i länets kommuner samt se över möjligheterna att på andra sätt stödja fristadskonstnärer i länet och kommuner som väljer att vara fristäder.

Förslaget är därför att avslå motionen att Region Örebro län blir medlem i ICORN.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Motionen innehåller inte några förslag kopplat till barn, jämställdhet och miljö varför beslutet om avslag inte förväntas ge några konsekvenser.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet om avslag och utredning ger inga ekonomiska konsekvenser. Beslutet om medlemskap i ICORN kräver budgetförstärkning då medlemmen inte finns inom nuvarande budgetram i kulturnämnden.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsen 2023-09-27, Svar på motionen "Region Örebro län – En fristad för kulturarbetare"

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2023-09-27

FöredragningsPM
Dnr: 23RS1861

Motion

Svar på motion

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:
Regionfullmäktige